

บทที่ 3

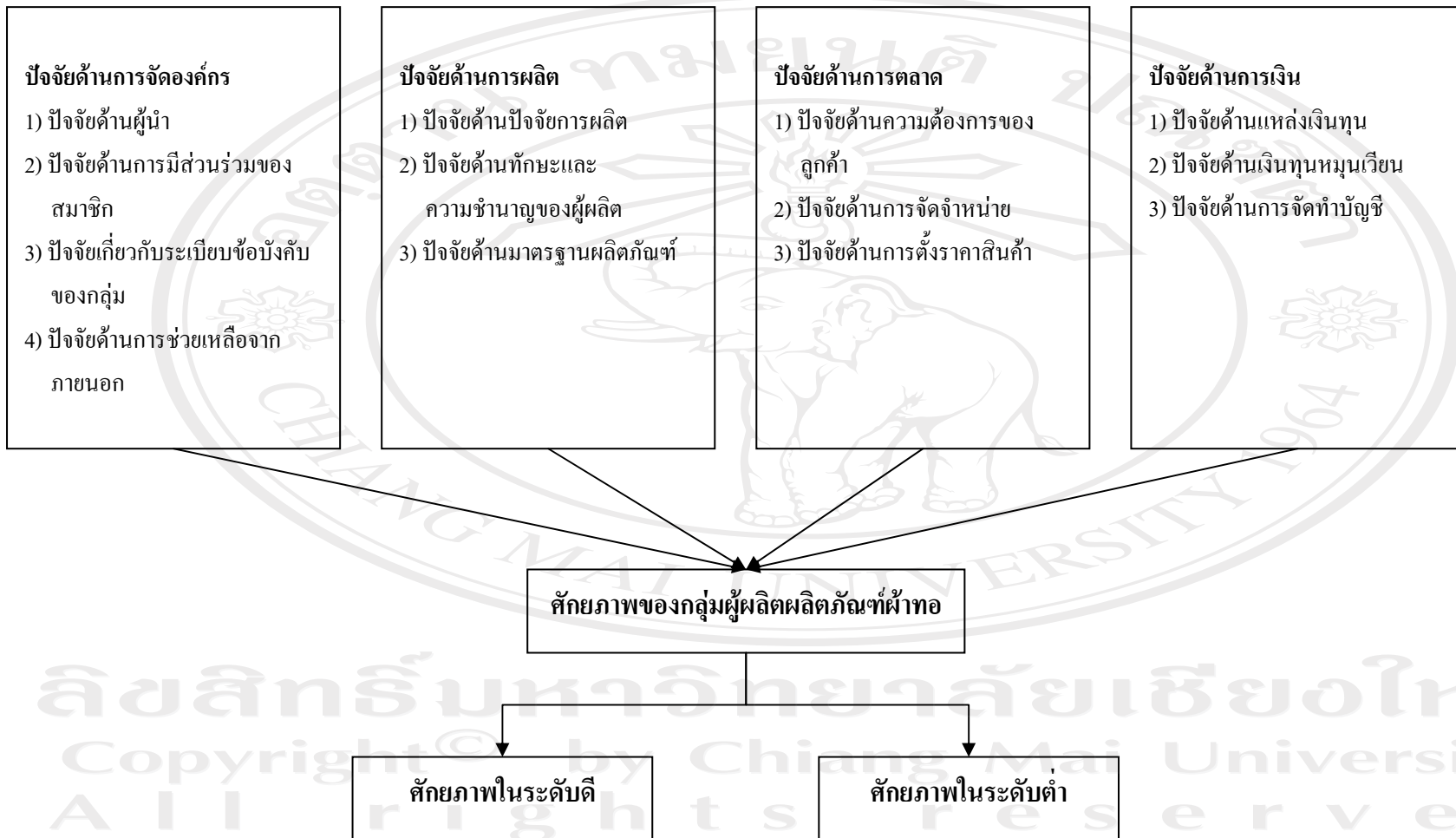
ระเบียบวิธีศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอบางกลุ่มภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

3.1 กรอบแนวความคิดของการศึกษา

โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มีใช้สิ่งใหม่ของคนในท้องถิ่นแต่เป็นการดูแลผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตที่มีอยู่แล้วในแต่ละจังหวัดหรืออำเภอหรือตำบลอย่างเป็นระบบและส่งเสริมอย่างจริงจัง โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างงาน สร้างรายได้ ด้วยการนำเอาทรัพยากรภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีจุดเด่นและมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่น โดยรัฐบาลได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ 6 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ (1) อาหาร (2) เครื่องดื่ม (3) ผ้าและเครื่องแต่งกาย (4) เครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง (5) ศิลปะประติมากรรมและของที่ระลึก (6) สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา เป็นต้น ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มยอดขาย รวมทั้งการให้ความรู้คำปรึกษาแนะนำเพื่อยกระดับขีดความสามารถและทักษะของผู้ประกอบการในด้านการตั้งราคาสินค้า การสร้างตราสินค้า บรรลุภัณฑ์

การเข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของกลุ่มผู้ผลิตจำนวนมากนั้น มีทั้งกลุ่มผู้ผลิตที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจและสังคมสถานะแวดล้อม จำนวนประชากร ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้กลุ่มผู้ผลิตต้องมีการพัฒนาเพื่อให้ทันกับความต้องการของลูกค้า และมีประสิทธิภาพเพื่อต่อสู้กับภาวะการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มผ้าและเครื่องแต่งกาย โดยจากการศึกษาข้อมูลของกลุ่มผู้ผลิตต่างๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผู้ศึกษาไว้จำนวนมากพบว่า การประกอบการให้ประสบความสำเร็จต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านการจัดองค์กร ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาดและปัจจัยด้านการเงิน เป็นต้น ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้สามารถใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม โดยกำหนดเป็นกรอบแนวความคิดของการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้ (รูปที่ 3.1)

รูปที่ 3.1 กรอบแนวความคิดของการศึกษา

จากกรอบนี้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทอผ้าจะมีศักยภาพในระดับดีหรือมีศักยภาพในระดับต่ำ นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้ง 4 ด้านด้วยกัน คือ ปัจจัยด้านการจัดองค์กร ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาดและปัจจัยด้านการเงิน โดยแต่ละปัจจัยจะมีผลต่อศักยภาพ ดังต่อไปนี้

ก. ปัจจัยด้านการจัดองค์กร

ภารกิจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการหรือการบริหารมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรทุกประเภท ไม่ว่าจะองค์กรนั้นจะเป็นองค์กรธุรกิจหรือองค์กรสาธารณะ ล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยการจัดการหรือการบริหารในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรทั้งสิ้น ดังนั้น การประกอบกิจการกลุ่มก็เช่นเดียวกัน ปัจจัยด้านการจัดองค์กรที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มประกอบด้วย

1) ด้านผู้นำ เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งต่อความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งนี้ เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผนสั่งการดูแลและควบคุมให้สมาชิกกลุ่มปฏิบัติงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งกลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดีนั้น ควรจะมีผู้นำที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก การมีส่วนร่วมของสมาชิกทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่ม เกิดความเต็มใจในการประสานความร่วมมือระหว่างกัน การตัดสินใจและวางแผนเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน เกิดความผูกพันกับงานแล้วทุ่มเทความสามารถ และพยายามที่จะทำให้งานสำเร็จด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะนำพากลุ่มให้ประสบความสำเร็จ กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดีนั้น การมีส่วนร่วมของสมาชิกนั้นจะเป็นในลักษณะของการระดมทุน (การร่วมถือหุ้นหรือการระดมเงินตั้งจะออมทรัพย์) จากกลุ่มสมาชิกโดยไม่ต้องพึ่งพาการระดมทุนจากภายนอกกลุ่ม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มอย่างเอาการเอางาน รวมทั้งการเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็นกับกลุ่มอย่างสม่ำเสมอของสมาชิกกลุ่ม

3) ด้านระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดีนั้น การดำเนินงานจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ดังนั้นกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มจึงต้องมีความชัดเจนและเกิดจากข้อตกลงของสมาชิกเป็นพื้นฐาน เพื่อมิให้เกิดความขัดแย้งและติดขัดในการดำเนินงาน

4) ด้านการช่วยเหลือจากภายนอก กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดีนั้น ควรจะได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเงินทุนสนับสนุนให้เปล่า หรือด้านความรู้เพื่อใช้ในการพัฒนากลุ่ม

ข. ปัจจัยด้านการผลิต

การบริหารการผลิตเป็นการวางแผนและการตัดสินใจเพื่อการผลิตสินค้า ซึ่งมีหลักสำคัญคือ ทำอย่างไรจึงจะสามารถเพิ่มผลผลิตได้โดยใช้ต้นทุนทรัพยากรต่ำสุด อันจะส่งผลให้การบริหารการผลิตและการปฏิบัติการเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้น ปัจจัยด้านการผลิตที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ประกอบด้วย

1) ด้านปัจจัยการผลิต กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดินนั้น ต้องมีวัตถุดิบและกำลังการผลิตที่เพียงพอกับคำสั่งซื้อของลูกค้า เนื่องจากการขาดปัจจัยการผลิตเหล่านี้เป็นอุปสรรคและความเสี่ยงต่อความล้มเหลวของกลุ่มพอๆ กับการผลิตโดยไม่มีโอกาสทางการตลาดรองรับ รวมทั้งมีปริมาณการผลิตสม่ำเสมอหรือต่อเนื่องตลอดปี

2) ด้านทักษะและความชำนาญของผู้ผลิต กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดินนั้น ผู้ผลิตของกลุ่มควรมีทักษะและความชำนาญในการผลิต เนื่องจากความมีทักษะและความชำนาญในการผลิตของผู้ผลิตจะสามารถปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ได้ ทำให้ต้นทุนไม่สูงและผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจนสามารถสร้างศักยภาพในการแข่งขันในตลาดได้ดี

3) ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดินนั้น ควรเป็นกลุ่มที่ได้รับการขึ้นทะเบียน ได้รับการรับรอง หรือได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อเป็นการรับประกันคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ซึ่งได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่างๆ

ค. ปัจจัยด้านการตลาด

สืบเนื่องจากกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีผลให้จำนวนผู้บริโภคเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งทุกคนมีความต้องการบริโภคสินค้าที่ดีต่างๆ ขึ้น ประกอบกับมีทางเลือกในการบริโภคมากมาย ผู้ผลิตจึงต้องหันมาให้ความสำคัญกับแนวคิดด้านการตลาดมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ปัจจัยด้านการตลาดที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ประกอบด้วย

1) ด้านความต้องการของลูกค้า กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดินนั้น ความต้องการของลูกค้าที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของกลุ่มนั้น ควรเป็นความต้องการในตัวผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและรูปแบบดี ส่งผลให้กลุ่มมียอดขายอย่างต่อเนื่องและสามารถดำรงอยู่ได้ โดยไม่ต้องใช้เทคนิคการขายในรูปแบบต่างๆ หรือการขายสินค้าในราคาถูกเพื่อจูงใจลูกค้าแต่อย่างใด

2) ด้านการจัดจำหน่าย กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดินนั้น ควรเป็นกลุ่มที่มีตลาดรองรับที่แน่นอนเพียงพอ จึงจะสามารถยื่นหยัดและเติบโตได้ โดยมีช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่แน่นอนและมั่นคง

3) ปัจจัยด้านการตั้งราคาสินค้า กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดีนั้น ควรสามารถคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเพื่อให้วิธีการตั้งราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นไปอย่างมีระบบ

ง. ปัจจัยด้านการเงิน

ปัจจัยด้านการเงินเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญ ในการเป็นฐานรากที่สำคัญให้กลุ่ม ในการดำเนินการด้านต่างๆ ง่ายยิ่งขึ้น ดังนั้น ปัจจัยด้านการเงินซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญตัวหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ประกอบด้วย

1) ด้านแหล่งเงินทุน กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดีนั้น ควรเป็นกลุ่มที่สามารถพึ่งตนเองได้ทางการเงิน สามารถยื่นหยัดด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาการระดมทุนจากภายนอกหรือรอการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว

2) ด้านเงินทุนหมุนเวียน กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดีนั้น ควรเป็นกลุ่มที่ไม่มีปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียน และไม่มีภาระหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ ทำให้กลุ่มสามารถพัฒนาไปในด้านต่างๆ อย่างราบรื่น

3) ด้านการจัดทำบัญชี กลุ่มทอผ้าที่มีศักยภาพในระดับดีนั้น ควรเป็นกลุ่มมีการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องเพื่อเป็นข้อมูลในด้านการเงินของกลุ่มและสามารถนำไปกำหนดราคาผลิตภัณฑ์อย่างมีระบบ

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรเป้าหมายทั้งหมด เป็นกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2547 OPC (OTOP Product Champion) จากคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอ. นตผ.) ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย ในจังหวัดเชียงใหม่ ระดับ 1 ดาว – ระดับ 5 ดาว ซึ่งมีทั้งหมด 66 กลุ่ม (ตารางที่ 3.1) ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ได้รับการคัดสรร สุดยอดสินค้า OPC ปี พ.ศ. 2547

ประเภทผลิตภัณฑ์	1 ดาว	2 ดาว	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว	รวม
ผ้า/เครื่องแต่งกาย	3	28	22	12	1	66
คิดเป็นร้อยละ	5.00%	42.42%	33.33%	18.18%	1.52%	100%

ที่มา : กรมพัฒนาชุมชน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอบางกลุ่มภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้ผลิตที่มีศักยภาพในระดับดีและมีศักยภาพในระดับต่ำ โดยเลือกกลุ่มผู้ผลิตที่มีศักยภาพในระดับดี จากกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี พ.ศ. 2547 ระดับ 4 ดาว (เป็นสินค้าที่มีศักยภาพ เป็นที่ยอมรับระดับประเทศ และสามารถพัฒนาสู่สากลได้) จำนวน 1 กลุ่ม คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งปัจจุบันกลุ่มฯ ยังคงดำเนินงานอยู่อย่างเข้มแข็ง ส่วนกลุ่มผู้ผลิตที่มีศักยภาพในระดับต่ำ จะคัดเลือกจากกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี พ.ศ. 2547 ระดับ 2 ดาว (เป็นสินค้าสามารถพัฒนาสู่ระดับ 3 ดาว มีการประเมินศักยภาพเป็นระยะ) จำนวน 1 กลุ่ม คือ กลุ่มทอผ้าแม่บ้านกองหิน อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนจากการทอผ้าเองเพื่อจำหน่ายไปเป็นการรับจ้างทอผ้าเพียงอย่างเดียว โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงจากกลุ่มที่ผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าฝ้ายทอมือเหมือนกัน และอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

3.3 สมมุติฐาน

การศึกษานี้มีข้อสมมุติฐาน ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านการจัดองค์กร กล่าวคือ กลุ่มที่มีศักยภาพในระดับดี จะต้องประกอบไปด้วยผู้นำที่มีลักษณะที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้น และเป็นที่ยอมรับของสังคม มีความสามารถในการระดมทุนจากสมาชิกกลุ่ม โดยไม่ต้องพึ่งพาการระดมทุนจากภายนอกกลุ่ม สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มอย่างเอาการเอางาน ระเบียบข้อบังคับของกลุ่มเกิดจากข้อตกลงของสมาชิกกลุ่มเอง และมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนหรือด้านความรู้

ส่วนกลุ่มที่มีศักยภาพในระดับต่ำนั้น จะประกอบไปด้วยผู้นำที่มีลักษณะไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่มีความกระตือรือร้น และไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่มีความสามารถในการระดมทุนจากสมาชิกกลุ่ม โดยไม่ต้องพึ่งพาการระดมทุนจากภายนอกกลุ่ม สมาชิกกลุ่มไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มอย่างเอาการเอางาน ระเบียบข้อบังคับของกลุ่มไม่ได้เกิดจากข้อตกลงของสมาชิกกลุ่มเอง และไม่มีความช่วยเหลือด้านเงินทุนหรือด้านความรู้

2. ปัจจัยด้านการผลิต กล่าวคือ กลุ่มที่มีศักยภาพในระดับดี จะต้องประกอบไปด้วย การมีวัตถุดิบและกำลังการผลิตที่เพียงพอกับคำสั่งซื้อ ปริมาณการผลิตในรอบปีสม่ำเสมอหรือต่อเนื่องตลอดปี ผู้ผลิตมีทักษะและความชำนาญในการผลิต กลุ่มได้รับการขึ้นทะเบียนการคัดสรรเป็นสุดยอดผลิตภัณฑ์ตามโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP Product Champion) หรือการรับรองจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และการได้รับรางวัลระดับนานาชาติ

ส่วนกลุ่มที่มีศักยภาพในระดับต่ำนั้น จะประกอบไปด้วย การมีวัตถุดิบและกำลังการผลิตไม่เพียงพอกับคำสั่งซื้อ ปริมาณการผลิตในรอบปีไม่ต่อเนื่องตลอดปี เนื่องจากไม่มีทุนหรือไม่มีตลาด ผู้ผลิตไม่มีทักษะและความชำนาญในการผลิต กลุ่มไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนการคัดสรรเป็นสุดยอดผลิตภัณฑ์ตามโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP Product Champion) หรือการรับรองจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และกลุ่มไม่เคยได้รับรางวัลระดับนานาชาติแต่อย่างใด

3. ปัจจัยด้านการตลาด กล่าวคือ กลุ่มที่มีศักยภาพในระดับดี จะต้องประกอบไปด้วย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวผลิตภัณฑ์ คือ ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพดีหรือมีรูปแบบดี มีการส่งออกไปต่างประเทศ และสามารถคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์เพื่อกำหนดราคาสินค้าอย่างมีระบบ

ส่วนกลุ่มที่มีศักยภาพในระดับต่ำนั้น จะประกอบไปด้วย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวผลิตภัณฑ์ ขึ้นอยู่กับราคาถูก วัตถุดิบ ช่วงเทศกาล ฤดูกาลและอื่นๆ มีการจำหน่ายเฉพาะภายในชุมชนท้องถิ่น และมีการตั้งราคาตามราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตรายอื่น

4. ปัจจัยด้านการเงิน กล่าวคือ กลุ่มที่มีศักยภาพในระดับดี จะต้องประกอบไปด้วย สามารถพึ่งตนเองได้ทางการเงิน ไม่มีปัญหาด้านเงินสดหมุนเวียน ไม่มีภาระหนี้สินและมีการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ

ส่วนกลุ่มที่มีศักยภาพในระดับต่ำนั้น จะประกอบไปด้วย การมีปัญหาด้านเงินทุนหรือยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ มีปัญหาด้านเงินสดหมุนเวียน มีภาระหนี้สิน และไม่มีการจัดทำบัญชีกลุ่ม

3.4 วิธีการศึกษา

ในการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอบางกลุ่มภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้ผลิตที่มีศักยภาพในระดับดีและมีศักยภาพในระดับต่ำ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการศึกษา วิธีการศึกษาจึงประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างการจัดองค์กร การผลิต การตลาดและการเงินของกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอบางกลุ่มภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการศึกษาโครงสร้างการจัดองค์กร การผลิต การตลาดและการเงินของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสันก้างปลาและกลุ่มทอผ้าแม่บ้านกองหิน จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) จากการออกแบบสอบถามเชิงลึกเพื่อสัมภาษณ์ประธานกลุ่มกับสมาชิกกลุ่ม โดยจะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับด้านต่างๆ ดังนี้

ก. ด้านการจัดองค์กร โดยศึกษาข้อมูลด้านการจัดองค์กร ได้แก่ สถานที่ตั้งและประวัติความเป็นมาของกลุ่ม วัตถุประสงค์การก่อตั้งกลุ่ม โครงสร้างด้านการบริหารงานของกลุ่มและแหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่ม เป็นต้น

ข. ด้านการผลิต โดยการศึกษาข้อมูลด้านการผลิต ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ การบริหารการผลิต วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ เครื่องจักรและโรงเรือน กรรมวิธีการผลิต ปริมาณการผลิต ต้นทุนการผลิต การตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

ค. ด้านการตลาด โดยการศึกษาข้อมูลด้านการตลาด ได้แก่ การบริหารการตลาดและส่วนประสมการตลาด เป็นต้น

ง. ด้านการเงิน โดยการศึกษาข้อมูลด้านการเงิน ได้แก่ การบริหารการเงินและการระดมทุน การจัดทำบัญชี ผลกำไรและเงินปันผล และลูกหนี้และเจ้าหนี้ เป็นต้น

2. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอบางกลุ่มภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดเชียงใหม่ การวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มในการศึกษาคั้งนี้ ใช้การจำแนกศักยภาพออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการจัดองค์กร ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน ในแต่ละด้านจะทำการสร้างดัชนีบ่งชี้การวัดศักยภาพออกเป็น 3 ระดับ โดยที่ดัชนีบ่งชี้ใดที่มีศักยภาพในระดับดี จะให้คะแนน 3 คะแนน ดัชนีบ่งชี้ใดที่มีศักยภาพในระดับปานกลาง จะให้คะแนน 2 คะแนนและดัชนีบ่งชี้ใดที่มีศักยภาพในระดับต่ำ จะให้คะแนน 1 คะแนน ตามตารางที่ 3.2 การให้คะแนนในแต่ละด้านทำโดยให้สมาชิกกลุ่ม จำนวน 10 คน เป็นผู้ให้คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยเพื่อวัดศักยภาพของกลุ่มว่าอยู่ในระดับใด โดยคะแนนเฉลี่ยที่ได้จะเป็นคะแนนศักยภาพในแต่ละด้านของกลุ่ม นำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจัดระดับศักยภาพ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ
0.00 – 1.50	มีศักยภาพในระดับต่ำ
1.51 – 2.50	มีศักยภาพในระดับปานกลาง
2.51 – 3.00	มีศักยภาพในระดับดี

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์การให้คะแนนและดัชนีบ่งชี้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม

ปัจจัยหลัก	ปัจจัยสนับสนุน	ดัชนีบ่งชี้	ระดับคะแนน	หมายเหตุ
ปัจจัยด้านการจัดองค์กร	1) ปัจจัยด้านผู้นำ ลักษณะของผู้นำ กลุ่ม - มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาก	3	
		2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ปานกลาง	2	
		3. ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1	
	- มีความกระตือรือร้น	1. มีความกระตือรือร้นมาก	3	
		2. มีความกระตือรือร้นปานกลาง	2	
		3. ไม่มีความกระตือรือร้น	1	
	- เป็นที่ยอมรับของสังคม	1. เป็นที่ยอมรับของสังคมมาก	3	
		2. เป็นที่ยอมรับของสังคมปานกลาง	2	
		3. ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม	1	
	2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก	- ความสามารถในการระดมทุนจากสมาชิกกลุ่มโดยไม่ต้องพึ่งพาการระดมทุนจากภายนอกกลุ่ม	1. มีความสามารถ	
2. มีความสามารถปานกลาง			2	
3. ไม่มีความสามารถ			1	
- การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มอย่างเอาการเอางาน	1. มีส่วนร่วม	3		
	2. ปานกลาง	2		
	3. ไม่มีส่วนร่วม	1		
- การเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือหรือแสดงความคิดเห็นกับกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ	1. เข้าร่วมประชุมสม่ำเสมอ	3		
	2. ปานกลาง	2		
	3. ไม่เข้าร่วมประชุม	1		

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ปัจจัยหลัก	ปัจจัยสนับสนุน	ดัชนีบ่งชี้	ระดับคะแนน	หมายเหตุ
	3) ปัจจัยเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม	1. เกิดจากข้อตกลงของสมาชิกกลุ่ม 2. ปานกลาง 3. ไม่ได้เกิดจากข้อตกลงของสมาชิกกลุ่ม	3 2 1	
	4) ปัจจัยด้านการช่วยเหลือจากภายนอก	1. มีหน่วยงานต่างๆ (ภาครัฐ/ภาคเอกชน) ให้ความช่วยเหลือ (ด้านเงินทุน/ด้านความรู้) 2. ปานกลาง 3. ไม่มีหน่วยงานต่างๆ (ภาครัฐ/ภาคเอกชน) ให้ความช่วยเหลือ (ด้านเงินทุน/ด้านความรู้)	3 2 1	
ปัจจัยด้านการผลิต	1) ปัจจัยด้านปัจจัยการผลิต			
	- วัตถุดิบและกำลังการผลิต	1. เพียงพอกับคำสั่งซื้อ 2. เริ่มขาดแคลน 3. ไม่เพียงพอกับคำสั่งซื้อ	3 2 1	
	- ปริมาณการผลิตในรอบปี	1. สม่าเสมอ/ต่อเนื่องตลอดปี 2. ไม่ต่อเนื่อง (ผลิตตามคำสั่งซื้อหรือผลิตตามฤดูกาล/งานเทศกาล) 3. ไม่ต่อเนื่อง (ไม่มีทุนหรือไม่มีตลาด)	3 2 1	
	2) ปัจจัยด้านทักษะและความชำนาญของผู้ผลิต	1. มีความชำนาญ 2. ปานกลาง 3. ไม่มีมีความชำนาญ	3 2 1	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ปัจจัยหลัก	ปัจจัยสนับสนุน	ดัชนีบ่งชี้	ระดับคะแนน	หมายเหตุ
	3) ปัจจัยด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์			
	- การขึ้นทะเบียนหรือได้รับการรับรอง	1. ขึ้นทะเบียนหรือรับรอง 2. กำลังดำเนินการ 3. ไม่ได้ขึ้นทะเบียนหรือรับรอง	3 2 1	
	- การได้รับรางวัล	1. ได้รับรางวัลระดับนานาชาติ 2. ได้รับรางวัลระดับประเทศ/ท้องถิ่น 3. ยังไม่เคยได้รับรางวัล	3 2 1	
ปัจจัยด้านการตลาด	1) ปัจจัยด้านความต้องการของลูกค้า	1. คุณภาพ/รูปแบบดี 2. เทคนิคการขาย/การตลาดดี 3. ราคาถูก, วัตถุประสงค์, ช่วงเทศกาล/ฤดูกาล, อื่นๆ	3 2 1	
	2) ปัจจัยด้านแหล่งจำหน่าย	1. มีการส่งออกต่างประเทศด้วย 2. ขายเฉพาะภายในประเทศเท่านั้น (มีการส่งขายภายในจังหวัดและเมืองใหญ่/กทม.) 3. ขายเฉพาะภายในชุมชนท้องถิ่น	3 2 1	
	3) ปัจจัยด้านการตั้งราคาสินค้า	1. สามารถคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์เพื่อกำหนดราคาสินค้าอย่างมีระบบ 2. ตั้งราคาตามราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตรายอื่น	3 1	
ปัจจัยด้านการเงิน	1) ปัจจัยด้านแหล่งเงินทุน	1. พึ่งตนเองได้ทางการเงิน 2. ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐ 3. มีปัญหาด้านเงินทุน/ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ	3 2 1	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ปัจจัยหลัก	ปัจจัยสนับสนุน	ดัชนีบ่งชี้	ระดับคะแนน	หมายเหตุ
	2) ปัจจัยด้านเงินทุน หมุนเวียน			
	- ปัญหาด้านเงินสด หมุนเวียน	1. ไม่มีปัญหา 2. มีปัญหา	3 1	
	- ภาระหนี้สิน	1. ไม่มีภาระหนี้สิน 2. มีภาระหนี้สิน	3 1	
	3) ปัจจัยด้านการจัดทำ บัญชี			
		1. มีการจัดทำบัญชีอย่างเป็น ระบบ	3	
		2. มีการจัดทำบัญชีตามความ เข้าใจของกลุ่ม	2	
		3. ไม่มีการจัดทำบัญชี	1	

3. เพื่อศึกษาถึงผลจากการเข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสันกำแพงปลาและกลุ่มทอผ้าแม่บ้านกองหิน โดยการสัมภาษณ์ประธานกลุ่ม เพื่อสอบถามถึงความคิดเห็นในการเข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในด้านต่างๆ